

Vergaderjaar 2011–2012

21 501-03

Begrotingsraad

Nr. 59

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2011

Op 18 november j.l. bereikten de Raad en het Europees Parlement overeenstemming over de EU-begroting voor 2012. Conform de positie van de Raad zijn de betalingen voor volgend jaar vastgesteld op 129,1 miljard euro.

Aanvankelijk verschilden de posities van de Raad en het EP sterk van elkaar en leek het een moeilijke taak om overeenstemming te bereiken. Zo wilde de Raad volgend jaar een reële bevroering van de EU-begroting, om zo de Europese uitgaven in lijn te brengen met de bezuinigingsinspanningen van nationale regeringen. Het EP stelde juiste een sterke stijging in betalingen voor met 5,2 procent ten opzichte van 2011. Dankzij de vasthoudendheid van bepaalde lidstaten waaronder Nederland, werd desondanks een akkoord bereikt waarbij het betalingsplafond sterk naar beneden is teruggebracht en de uitgaven volgend jaar reëel worden bevroren ten opzichte van 2011.

Tijdens deze Raad is ook een aangepaste begroting voor 2011 aangenomen. Als gevolg van overschrijdingen bij onderzoeks- en sociale programma's was er volgens de Commissie nog een bedrag van 550 miljoen euro extra nodig voor het begrotingsjaar 2011. Nederland heeft er samen met gelijkgezinde lidstaten op ingezet dit bedrag binnen de bestaande begroting 2011 te vinden door te snijden in andere uitgaven. Dit bedrag is uiteindelijk teruggebracht naar 200 miljoen euro. Nederland heeft hier tegen gestemd.

Als deze suppletore begroting voor 2011 wordt meegenomen, is de stijging van de begroting 2012 in betalingen 1,85%. Dit is minder dan de voorspelling van de inflatie voor 2012, die volgens de Herfststraming van de Europese Commissie op 2% uitkomt.

Een openstaand punt is nog de financiering van de kostenoverschrijding bij het kernfusieproject ITER. Voor de komende jaren is hiervoor additioneel 1,3 miljard euro nodig. Een oplossing voor deze additionele kosten is losgekoppeld van een besluit over de begroting 2012, maar de Raad en het EP hebben verklaard zich in te spannen om voor het einde van het jaar hiervoor een oplossing te vinden.

Toelichting

Sinds de nieuwe begrotingsprocedures onder het Verdrag van Lissabon staan de Raad en het EP op gelijke voet in de begrotingsonderhandelingen. In plaats van twee lezingen door de Raad en het EP vindt er voortaan slechts één lezing plaats, gevolgd door een conciliatieproces. Die conciliatie begon op 1 november jl. en bestond o.a. uit meerdere triloggen ter voorbereiding op de bijeenkomst van het conciliatiecomité (Raad, EP en Commissie) op 18 november.

Naast de EU-ontwerpbegroting voor 2012, inclusief drie suppletoire brieven bij deze begroting, werd in de onderhandelingen gesproken over de volgende onderwerpen:

suppletoire begroting van de EU voor het begrotingsjaar 2011;

additionele financieringsbehoefte voor het kernfusieproject ITER.

Begroting 2012

Over de Nederlandse inzet tijdens de Raadsonderhandelingen bent u geïnformeerd in Kamerstuk 21 501-03, nr. 58 (10 juni 2011). Op 1 juli heeft de Raad met gekwalificeerde meerderheid een akkoord bereikt over de Raadsinzet; 129,1 miljard euro in betalingen (een stijging van 2,0% ten opzichte van 2011) en 146,2 miljard in verplichtingen (een stijging van 2,9%). Aangezien de Nederlandse inzet een nominale bevrozing van de begroting was (motie Plasterk/Voordewind, kamerstuk 35 202 nr. 6), heeft Nederland samen met een aantal gelijkgestemde lidstaten in juli tegen deze Raadspositie gestemd.

Op 26 oktober heeft het EP haar positie vastgesteld ten aanzien van de EU-begroting 2012. Het Parlement stelde een stijging met 4,0% in verplichtingen en 5,2% in betalingen voor ten opzichte van 2011.

Het EP stelde onder andere voor te korten op de EUPOL-missie in Afghanistan; het budget voor de EU-bijdrage aan de politiemissie in Afghanistan zou verlaagd moeten worden naar 35 miljoen euro. Terwijl de Commissie en de Raad pleitten voor een budget van 53 miljoen euro. Het kabinet had veel moeite met deze aanpassing van het EP en heeft er voor gepleit de Raadspositie te behouden. Dat is tijdens de conciliatie geconcludeerd.

Daarnaast heeft de Tweede Kamer, in het kader van het AO Landbouwrapport op 12 oktober de motie Koopmans/Jacobi (kamerstuk 21 501-32, nr. 521) aangenomen die het kabinet oproept een EP amendement te steunen dat vraagt om 250 miljoen euro aan extra middelen voor agrarische producentenorganisaties ter compensatie van groentetelers die schade lijden als gevolg van de EHEC-crisis. De Commissie stelde in een aangepast voorstel voor om 41 miljoen euro extra voor deze doeleinden beschikbaar te stellen. Het EP liet, als onderdeel van het compromis, de wens tot verdere verhoging varen. Desondanks heeft Nederland het punt onder de aandacht gebracht tijdens de onderhandelingen. De Raad en het EP hebben bij het aannemen van de begroting 2012 een verklaring afgelegd dat zij zich bij een dergelijke crisis zullen inspannen om, indien nodig, zo snel mogelijk middelen hiervoor vrij te maken.

Aangepaste begroting 2011

Begin oktober gaf de Commissie aan dat er bij onderzoeks- en sociale projecten sprake was van 1,14 miljard euro aan overschrijdingen, waarvan 590 miljoen euro kon worden opgevangen via onderuitputting elders. Het netto effect was hiermee 550 miljoen euro. Om hier aan te kunnen

voldoen diende de Commissie op 18 oktober een suppletoire begroting in. Nederland heeft duidelijk gemaakt dit verzoek niet te kunnen accepteren. Vorig jaar is er na veel moeite overeenstemming gevonden over de begroting 2011 en additionele middelen moeten worden opgevangen door bezuinigingen elders. Nederlanders zag hiervoor ook voldoende ruimte. Uiteindelijk is de voorgestelde 550 miljoen euro terug gebracht naar 200 miljoen euro. Nederland heeft hier tegen gestemd, maar met een gekwalificeerde meerderheid is deze suppletoire begroting aangenomen.

Financiering kernfusieproject ITER

Het ITER-project kampt met kostenoverschrijdingen van 1,3 miljard euro. Er is een verklaring door het EP en de Raad aangenomen, waarin staat dat beide partijen zich in zullen spannen om voor het einde van het jaar een oplossing te vinden voor dit financieringsvraagstuk. Het kabinet heeft altijd op het standpunt gestaan dat de dekking van deze extra kosten primair moet worden gevonden middels ombuigingen.

Tabel : Inzet EU-begroting 2012 uitgedrukt in miljoen euro

	Raad		EP		Conciliatie	
	Verplich-tingen	Betalingen	Verplich-tingen	Betalingen	Verplich-tingen	Betalingen
1a Concurrentiekracht	14 528	11 434	14 734	12 558	14 753	11 501
1b Structuur/cohesie	52 739	43 836	52 753	45 143	52 752	43 836
2 Landbouw, visserij en milieu	59 613	57 162	60 458	58 245	59 976	57 034
3a JBZ	1 285	824	1 400	916	1 368	836
3b Burgerschap	666	630	699	661	697	649
4 Extern beleid	9 206	6 993	9 465	7 360	9 406	6 955
5 Administratie	8 209	8 209	8 256	8 257	8 280	8 278
Totaal	146 245	129 088	147 764	133 139	147 232	129 088

De minister van Financiën,
J. C. de Jager